

Megalakult az Egységes Magyar Párt

— Az Új Kelet tudósítójától —

A romániai kisebbségi szervezkedés egyik jelentős fejlesztését jelentette az Egységes Magyar Párt vasárnap esti megalakulása. A megalakulást Magyar Néppárt és Magyar Nemzeti Párt vezetői belátták, hogy az erők további szétforgatásának katasztrofális lehet a magyar kisebbség sorsára nézve. A romániai magyarság választ el attól, amit hisznek, hogy a helyes utat választotta, amikor a világtörténelmi események következtetését levonva, lejjelien beilleszkedni akar az állam kereteibe, hogy népi, kulturális és gazdasági életét az adott helyzetnek megfelelően folytassa. A gyűlés harmónikus lefolyását bántón zavarta meg egy zsidó ember felszólalása, aki az asszimiláció imari álláspontját fejtette ki. Nem lehet kétséges, hogy az a zsidó csak a saját nevében beszél és nem képviseli az erdélyi zsidó tömeget. Mi csupán azon csodálkozunk, hogy Sándor Józsefnek a magyar részegítőket megbélyegző szavai után a népgyűlés tapsai és lelkesedései fogadták egy zsidó renegát kijelentéseit.

A népes gyűlést vasárnap délelőtti félhét óráig nyitotta meg Kecskeméthy István, a Magyar Néppárt volt elnöke. Világos okfejtéssel mutatott rá az erők egyesítésének szükségességére.

Grandpierre Emil, a Magyar Nemzeti Párt volt elnöke kijelentette, hogy magyar és magyar között eddig is csak személyes ellentétek voltak, amelyeket szerencsésen sikerült áthidalni. Ismertette a magyar kisebbség nehéz helyzetét az új államalakulásban. Mi erdélyi és bánági magyarok — mondotta — csak a magunk erejére támaszkodhatunk.

Nem kérünk segítséget és iránymutatást sem az emigránsoktól, sem a renegátoktól, de Budapestről sem.

Vásárhelyi János idézte Goga Octavian kijelentését, mely szerint a békekonzferencián a magyar nép egy szerencsétlen perit veszített el a román nép javára. A magyarságnak ezt tudomásul kell vennie, de a román nép is vegye tudomásul, hogy mi itt hon érezzük magunkat ősi földünkön és itt is akarunk maradni.

„Mi dolgozni és termelni akarunk

— mondta Vásárhelyi — és a román nép teremtse meg számunkra a békés munka lehetőségét. Ha az eszterécs magyar impérium alatt az elmúlt kormányzatok nem is helyeskedtek mindig a román néppártiszemben a méltányosság alapjára, de a következő ezer évben a románság legyen velünk szemben méltányos. A román népnek a történelmet és a nagyszerű missziót szünt és közös akarattal kell megkeresni azt az utat, amelyen egymás javának üszteletben tartását dolgozni kell közös boldogságunk érdekében.”

Sándor József képviselő az elmúlt három év küzdelmeit ismertette. Kijelentette, hogy

a románai magyarok özbaiti megábitó azokat, akik nem vesznek részt az egységes Magyar Párt munkájában.

Ezekkel úgy kell elbánni, mint annak idején az Erdélyi Román Nemzeti Párt azt Monara Vasulokkal és Sigasen Józsefekkel. Határozati javaslatban kérte, hogy a Magyar Párt küzdelme az igazságosan választójogi törvény ellen, amely a magyar tömeget elrejteti az alkotmány sáncainál.

Dr. Illés Gyula a feleke esti iskolák sérelmeit ügyében tett határozati javaslatot.

Dr. Berkes Salamon kijelentette, hogy az erdélyi zsidók ma is és mindörökké magyarnak vallják magukat.

Kéri a magyarokat, hogy véde meg a zsidók jogait. Tiltakozik a zsidó nemzeti iskolák felállításáért, mert nem akarjuk magyar kultúránkat a zsidó kultúrának feláldozni.

Dr. Gabányi Imre örömmel fogadja dr. Berkes kijelentését. Rököszentvél fejeli ki a magyar zsidók iránt.

Kirchknopf Gusztáv a magyar interjúmentesség autonómiájának visszaállításáért folytatandó küzdelmet a Magyar Párt feladatává teszi.

Dr. Várady Aurél a háromszék-megyei kiutasítások miatt emel szót. Tiltakozik javaslatát a népgyűlés egyhanguan elfogadja.

Dr. Zágoni István a gyakorlati politika előkészítését hangsúlyozza. Kéri, hogy a párt legyen sürdős lépést a városok autonómiájának visszaállítására, továbbá a kereskedők, iparosok, földművelők, szeltemi és fizikai munkások érdekeinek felkarolására érdekeljen.

Ezután megválasztották a Magyar Párt kolozsvári tagozatának vezetőjét: elnök Hevesy József, alelnökök dr. Berkes Salamon, dr. gróf Bathian György, Ferenczy Gyula, dr. Varsdy Aurél. Titkárok: Dr. Nagy János, dr. Nádózy István,

pénztáros Kaposz Imre, ellenőr Daák Ferenc. Jegyzők: Nagy Kálmán, Csató Géza, Szilágyi Márton, Utó Lajos. A szavazás bizottságban Kolozsvár minden társadalmi rétege képviselőket nyert.

A december 28-iki nagygyűlésre Kolozsvárról a következő tagokat delegálták: Balázs István, dr. Balogh Arthur, Cseh József, dr. Fehér Dezse, Fekete Nagy Béla, dr. Gabányi Imre, dr. Grandpierre Emil, György Dénes, dr. Hevesy József, dr. Kecskeméthy István, Mészáros Ferenc és dr. Róth Hugó.

Antiszemita kávéházi botrányok Kolozsváron

Szigoru megtorlást ígér Popovici rendőrprefektus

— Az Új Kelet tudósítójától —

Kolozsváron egy idő óta napirenden vannak az antiszemita heccok, amelyeknek leggyakoribb színhelye a kávéház. Munkások társaságok szűk körűt szórakoztatásnak fűszerezni, hogy sértő kifejezésekkel és hasonló eszközökkel insultálják a vendégeket. Legutóbb szombat este történt, hogy a Park kávéházban három kávéházi botrány történt. A szeszűgő eseményről Popovici Václav rendőrprefektus a következő hivatalos nyilatkozatot adta:

botrány nagyobb incidenssé nem fejlődött. A heccok tulajdonképpen a Park kávéházban kezdődtek, ahol a mulatók

revolverrel kényszerítették a cigányt, hogy az „Erger Bergert” játssza.

A botrány ügyében a legelőrelyesebb eljárás indult meg. Részletesebb jelentést még nem kaptam, csak annyit tudok, hogy a Dacia-kávéházban két mulató meztalárság között éjjel után félkor körül órákig tartó támadás történt, amelynek zajára hatalmas embertömeg verődött össze a vitalkörök köré. Az incidens csakhamar vereséggel fejeződött be. Ezzel kapcsolatban kijelentem, hogy megdöglöknek már az antiszemita zavargások és

emlkez az egész társaság énekli a dalt. Olyan a társaság bevonult a Metropole-kávéházba és ott is hasonló jeleneteket rendezett, amelyek domináns vonása a „Ki a zsidókkal!” és más, hasonló kiáltások voltak. Nagyon hamarosan is sikerült a mulatókat távoztatni binni, mire a Dacia-ba mentek át a táborukat és ott történt a vereség, amelynek szereplőit a telefonon értesített detektívek bekísérték a központi főkapitányaságra. A kihallgatásokat még vasárnap hajnalban lefolytaták és azok során — mint beavart helyről értesülünk — a rendőrség arra a következtetésre jutott, hogy a napirenden lévő antiszemita botrányokat néhány lelkiismeretlen igazgató kezeli. Hasonló esetek megelőzésére szombaton és vasárnap éjjel fegyveres detektívőrjáratok fogtak ki a kávéházak környékén és a legesélyesebb vendégek részvételtől hátrahúzóul állították a központi rendőrkapitányaságra.

bármilyen bűnös, a legszigorúbb megtorlást fogjuk ellene alkalmazni.

Most újabb beadvánnyal fordultam a belügyminiszterhez, engedélyezve, hogy Kolozsváron ismét legyen lovasrendőrség, amit a rendfenntartás érdekében megkívánok.

— Megkezdődtek a román bolgár gazdasági tárgyalások. Stófiából jelentik: A bolgár román vegyes bizottság tegnap ült össze Bukarestben. A bizottság bolgár tagjai: Popov, a szanittársaság alelnöke és Mirkoff külügyi osztályfőnök.

Jenkel, der Schmied

(Négyfelvonásos dráma, írta David Pinsky. Bemutatták a Habima színpadán szombaton, november 25-én.)

David Pinsky a zsidó nép apró megnyilvánulásait figyeli, ezeknek esztétikussá válnak, de a színpadon, amelynek nem ad ideghierarchia eseményeket. Meseje egyszerű, bájos és közvetlen, alakjai azok, akikkel dolganunk van mindennap; a csimpa mindenki jelenik meg előttünk, a kórhely zsidó kovács, aki harmincöt éves korában eszmél arra, hogy nem állat és keresi a párját, aki ki tudná emelni ebből a boldog, érthetetlen mámorból, megérzi, hogy van valaki, aki ha gyermekként hozna neki világra, az élet értelmét hozná neki. A rézszek brutálisával és a versendők elcsúszásával szerzi meg magának az asszonyt, egy árvát, aki nem is egészen fiatal már. Magárahagyatóságában a lány, Tamara is új és jobb életet rajzol magának. Egy férfi viharos, buta multját szeretettel feledtetni, ez a közvetlen, önmagának bevalótt cöl, a másik az ösztönös és misztikus: az új sarjadék.

A dráma megindulásakor meg kell érezni, hogy a költő kis emberek esztétikussá válnak az általános, egybefogó emberit akarja mutatni és csak meilleg csillogtatja a szereplők zsidó különvalóságát. Jenkel assúli nem jobb és megértőbbek, mint bármely más nép

hasonló szerencsés és esztétikussá válnak a lévő emberek. Az esszenciális negatívum éppen olyan ócska és gonosz, mint a kis egzisztenciális asszonyai az egész világon. Egy kis hisztéria, egy kis zavartság, valami, kevés emberiség és nagy adag kapzsiság: ezekből van összeállva a meddő, öregedő élet a nőnek. Mindennek és mindennek dolganak akad velük, semmi sem vesznek őket, hosszú ideig tartanak és imé a színpadon érdekel az asszony és megérint, figyelünk rájuk és megérintjük, hogy mi is csak másként vagyunk, nem különbek. Kis kultúrja, kis gazdasági helyzete, kis szerencsétlensége a világépület másrészt helyére helyeztet legítimán. De mindnyáján, akik élnek egymáshoz tartozunk és köztük van elcsúszó generációkhoz és gondolkodóknak kell jövedő nemzedékem.

Amit Pinsky, a filozófus elgondolt, azt a drámaíró Pinsky egyszerű emberek mesésközlésén dialógusban mondott el. Nem népszerű megállapításokat hallunk, mint az orosz drámában, hanem előjött szavakat, egy-egy fájdalmas kitörést, egy néh-jt, amelyből ösztönös életünk léptét kopott gondolatfolyásán szakkad ki.

Jenkel amikor keményen tusálik lángoló, csúszos vérrel, nagy nekilendülésben megragadja szeretője férjét, megrázza és azt ordítja belé:

— Wo üm seit ihr, un Gottes

Willen wöru so a Passkudnyak!

— Miért az istenért, miért hogy maga olyan randa és állhatatlan!

Nem is lehet annál találékban érdekelni fonákosságát megvilágítani. Az ember önmagában legiriglibben találja meg a hibát és mindig hajlandó hajlatot másokban megtalálni. Ha a kikapós asszony férje nem lenne olyan küll hatatlan — állítja Jackel — akkor az asszony nem veteti volna szemét rá és most nem kellene ezt a kegyetlen harcot vívnia.

Amit a színpadról halljuk ezt, keserűen mosolygunk rajta, pedig benne igazságérzetünknek az a ferdességét hányzor tapasztalhatjuk magunkon!

E kiszabított réss illusztrációja David Pinsky egészen eredeti a való életet kopírozó művészetek, amelyet ez az írónk a maga költői lelkéből mélységes tartalommal tudott feltölteni. Ine a zsidó esztétikát alig ötven esztendő, példátlanul viszonylagos multja után itt áll becsültatva irodalmával az új zsidó irgárd: egyik legjobbjá. A dráma egyetlen jellemzőt hajlandó párbessé válni, egyetlen fordulót vagy szót, amely a hátsó kávéházi kitérítés a darab valamilyen alakját eredeti karakterétől.

A bemutató valóságban ünnepe volt mindazoknak, akik főleg irodalmi várnak a Habimától.

Az előadás Stramerék tiszta becsületese művészi intencióit mutatta.

Látunk, hogy a tehetséges gárda szíve szerinti való volt, eljátszani egy költő művét. A címszereplő Stramer játssza. Jenkelje egyéni volt: a vásártól megötlt valami furcsa és megötlt esztétikussá válnak hűdött meg. Az első felvonás hosszú párbeszéde, amit a Tamara személyesítő Stramerrel folytatott, feljajthetetlen marad grotesk nyugtalansággal. Stramernek finom és érzésteli volt és nemes, állhatatos végig nem szűnt ki. A nevelőnő az erejében Weinberg jó típusát adta a rendező, keserű esztétikussá válnak, Itarvits a kis kovácsra leselkedő esztétikussá válnak hátsó kávéházi játssza a főszerepét humorról. A darab proletár légiórét Rabinovics fuvarosa érzékeltetése a kiválóan művészes természetességével és ezzel a jóindulatlansággal, amely itt-ott egy meleg fölvilágítást enged át a szív tüdőből. Rabinovics a kikapós, érzéki asszony szerpében kitűnő megfigyelő képes ságot árulta el. Blind Árnka Jenkel hátsó, vasaszkodó anyját játssza pompásan, Waldberg az unorás alakításában, Tessler mint nevelőpa voltak élvezetesebb. Wieder a fuvarosa kikapós szerepében jól megállta helyét.

A költőiség áhítatos gyönyörrel nézte végig a darab jelenését, a zsidó dráma minden megindító párbeszéde után tapasztalható történelmi.

A bemutató a Habima legzesebb eszeje volt.

Szabó Imre

A w
kita
E
Kelet
szent
let,
tudó
Horv
szan
idejü
witz
hoz
nivat
fordi
alapj
DIREC
AFAC
No:
Auc
V
ség
kern
bös
Jón
előt
riak)
ge
rét
inté
keső
leté
ids
1
nato
2
nek
3
tői
4
vány
5
szes
irni
szok
eset
neve
A min
Olvas
Ez
nár tel
rowitz
lőszint
szere
kán eg
örökség
a figyel
örösi v
váraljai
sen eleg
feiszólt
szak ke
örökség
— S
szek. B
tegnap
mondott
szinház
a zsinés.
között
időn bel
igy a
nagyrés
fog. Te
szinház

A Horowitz-örökség újabb aktája

A washingtoni román követség kimutatást kér az öröksökről

- Az Új Kelet tudósítójától -

Egyik múltkorai számban az Új Kelet teljes szövegében leközölte a szanfranciskói anglikán püspök levelét, amelyben S. Ilágyonijó városi tanácsát arról értesíti, hogy Horowitz nevű elődje sohasem állt és a Horowitz-örökség millióit is a fantaszia szüleihez csatolta. A cikk befejezésében annak a véleményüknek adtunk kifejezést, hogy e leírás bizonyított ellenére sem tartjuk kirátnak, hogy a száznegyvenmillió dolláros örökség mégis felbukkanjon Amerikában és Európában. Nem eszünk, hogy a mai postával levélst kapunk S. Ilágyonijó, amelyben Simon Adolf törvényességi tisztviselő, aki szintén várományosa a kalendos Horowitz örökségnek, arról értesít bennünket, hogy Edward L. Parsons szanfranciskói püspök levelével egyidejűleg érkezett S. Ilágyonijó (Horowitz püspök szülőföldje) közszolgálatos a bukaresti külügyminisztérium hivatalos lakrész, melynek magyar fordítását itt közöljük hiteles másolat alapján:

DIRECTIA CONSULARA
MINISTERUL
AFACERILOR STRAINE

Bucuresti, 20 Octombro 1922.

No: 52 306.

Asex: 4.

Primar ur!

Washingtoni követségünk hívatására van szerencsénk önt arra kéri, készítsen kimutatást az ön birtokából való Horowitz (Marcovics) József örökségről, aki 28 évvel ezelőtt halt el San-Franciscoban (Amerika), hogy megismerjük a számképek létezését az elhunyt után maradt örökség megvárosára. A kimutatást juttassa el hozzánk a következő szabályosan állított és a illetékes hatóságok által látalmazott, ide mellékelte arlapokat:

1. Anyakönyvi egyeztetett kivonat.
2. Kivonat az elhunyt övégyének hírszerzéséről.
3. Gyermekeinek egy-egy születési bizonyítványa.
4. Községi örökösödési bizonyítvány és
5. Megbírólevél, amelyet az örökös nagykorú örökösöknek alá kell írni s ha vannak kistornak is, ugy azok gyámjai írják alá. Az utóbbi esetben másolatot kérünk a gyámnevelési okmányról.

A miniszter helyett: Olivashatalan aláírás.

M. Oocanu Bertel, igazgató.

Ezzel a hivatalos aktával most már teljes a tájékoztatás a Horowitz-örökség ügyében. Nagyon valószínű, hogy Parsons püspök levele tendenciós volt és az ottani anglikán egyház is sajnálja, tegadni az örökséget és igyekszik róla elterelni a figyelmet, mert örökök híján az örökösök vagyona részben az örökösök kezében van. A szanfranciskói községi tanács természetesen eleget tesz a külügyminisztérium felhívásának és így most új kezdek kezdődik a legendás Horowitz-örökség történetében.

Sztréjkolnak a berlini színházak. Berlinből táviratoznak, hogy tegnap a színházak szervezete kimondotta a sztrájkot Berlin összes színházában. Nagyon valószínű, hogy a színházak és színháztulajdonosok között felmerült ellentétkeket rövid időn belül kiegyenlíteni nem lehet és így a német főváros színházainak nagyrésze hosszabb ideig szünetelni fog. Tegnap este egyetlen berlini színházban sem tartottak előadást.

A miniszterelnök kormányképesnek tartja a nemzeti pártot

- Az Új Kelet tudósítójától -

Ma nyitják meg az alkotmányozó nemzetgyűlést a legszűkebb belpolitikai hangulat közepe. Nagyon valószínű, hogy egyetlen ellenzémi párt sem vesz részt az alkotmányozás munkájában és ez nagy mértékben befolyolja a liberális párt hangulatát is. Mindenképp azt várja, hogy az alkotmánytervezet megvalósítása után a miniszterelnök visszavonul, hogy más pártoknak és politikusoknak adja át a hatalmat. Erre vall Jonel Bratianu tegnapi nyilatkozata is, aki világos céltartó lesz utódaira.

A „Lupta” szerint a legutóbbi miniszterelnökön több miniszter szerette volna a miniszterelnök véleményét hallani a nemzeti párt és demokrats párt közt fusiótól. A miniszterelnök ezeket mondotta:

— Megvallom, nagyon örvök, hogy sikerült az egyesülés, amelyet nekünk nem sikerült megvalósítanunk. Ennek két jó következménye lesz: az egyik az, hogy megőrjí a jó Erdély és a régi török, a másik, hogy egy második komoly kormányképes pártunk lesz.

Es a nyilatkozat ama régebbi akcióra is vonatkozik, amelyet Bratianuék a történelmi reaktív visszavonulást kíséreltek meg, második történelmi és mindenkor kormányképes párt létesítésével. A tiszteletkelt való fusió, amely kötségtörvél az erdélyi politikusok jobbra való orientálódását jelenti — láthatólag megnyugtatta a miniszterelnököt, ha hamarabb is következtet be, mint azt ő várta.

Miért állíják vissza a halálbüntetést

A miniszterelnök közvetlen körében egyébként most sokat beszélnek arról: miért foglalt el Jonel Bratianu az alkotmányozó bizottságon a vártól is maradjó magatartást a főbb intézkedések kérdésében. A rosokói szövegjének Vintia Bratianu tartották és mégis Jonel Bratianu konzervatív állásfoglalása miatt határozta el a szójószabadság megszorítását, a halálbüntetés visszaállítását és a nők szavazati jogának megtagadását. Ennek okairól a miniszterelnök egy közeli és régi barátja ezeket mondotta:

— Az 1907-es parasztfordalom leverésének kiméltelensége miatt tiltott támadásokat szenvedett Jonel Bratianu és az a sajtóval szemben mely elcseszedést hagyott meg a miniszterelnökben.

— A halálbüntetést a osatott területek lakosságának bizonyos intenciói miatt tartja szükségessé. Sok idegen ői az országgrészekben és az irredenta mozgalmak elleni harcban a halálbüntetés alkalmasabb eszköz a kényesszermunkánál.

— Ami végül a nők választójogát illeti, a miniszterelnök biztosabbnak tartja az ország kormányzását, ha abba a nők nem folgnak be. „Ez kútoában — jelentette ki egy szabadon a miniszterelnök — maradjon megformálni való az utódaimnak is.”

Más liberálisok azt hangostallják, hogy a plénumban több lényeges módosítást fogtak képvisálni és a fentemlített három konzervatív intézkedés mellett igyekeznek majd kiépíteni az általános választójog, választási tisztaság, földhíjaztatás és az állami nacionalizálására vonatkozó intézkedéseket.

További egyeztetés

Bukarest, november 27. Az erdélyi, bucovinai és buszarabiai közoktatásügyi igazgatóságokat 1923. január elsőjével megszüntetik. Ezen igazgatóságok tisztviselőit a kerületi igazgatóságokhoz, vagy a központokhoz fogják beosztani, a buszarabai volt pedagógiai személyzetet pedig visszahelyezik tanári állásába.

A tisztviselők státusának és szolgálati pragmatikájának előkészítésére kiküldött bizottság befejezte a javaslat előkészítését. A napokban az összes tisztviselői kategóriák képviselőiből összeállított nagybizottság ülést tart, amelyen a javaslatot megvitatják. Az új költségvetés már az előkészületben megállapított összegeket fogja magába foglalni.

A király a fővárosban

Bukarest, november 27. Ferdinánd király családjával tegnap este a fővárosba érkezett. A királyi család egész társaságában fog tartózkodni.

Törökország európai határai

- Az Új Kelet tudósítójától -

Lausanne, nov. 27. A konferencia tegnapi ülésén folytatva Törökország európai határainak megvitatását. Curson javasolta, hogy Nyugat-Áfrika határait a döntést halasszák el. Eután az Északi-tenger szigete ügyét tárgyalták. Child, Amerika képviselője debütációját olvasott fel. Az Egyesült-Államok azerok az ügyeket, amelyek blokk alakítására, előzetes egyezményekre, külön aona létesítésre vonatkoznak, ellentétben állónak látja az Egyesült-Államok által kivánt gazdasági egyenlőség alapelvével. Ninosics Jugoszlávia kiküldött is felvázolt és kijelentette, hogy véglegesen meg kell állapítani minden Balkán-állam jogait. El kell kerülni, hogy nem előggé precíz megállapítások miatt utólag zavarok keletkezzenek. Jugoszlávia ellenzi a nyugat-afrikai népszavazást, amely könnyen felboríthatja az ottlakó népek belső békéjét. Kétségbe vonja annak az elvnek a helyességét, hogy a jelenlegi határok megállapítása bizonyos eseményektől függ. Hangsúlyozza a tengerszorosok teljes szabadságát, elfoija a balkáni blokkról este jelt hirtéket. Bár a Balkán-államok között a viszony és egyetértés kitűnő, mindemellett mindegyik balkáni állam delegációja önállóan járhat el. Az „Echo de Paris” rámutat Jugoszláviának a lausannei konferenciára érvényesítő fontos szerepére és megállapítja, hogy egy esetleges török-ellenes akcióban Jugoszlávia is részt venne, míg Románia a szovjetekkel szemben állana őt.

Az olasz követelések

Páris, nov. 27. Olaszország a lausannei konferencián a következő követeléseket állítja fel: 1. Az Olaszországra való jóváértélt összegek felmérése a boulognei egyezmény értelmében. 2. A sanremói szerződés revíziója, amely Törökország assiai birtokait Franciaország és Anglia között felváltotta. 3. Az angol-görög egyezmény revíziója, Dedekapedot állásfoglalás. Ezekkel szemben Italia követeli magát arra, ha Törökországra katonai nyomást kellene kifejteni, csapatokat bocsájt a szövetségesek rendelkezésére. Az Égei-szigetek leaszerelésének megbeszélésére kiküldött albizottság kútoában már megkezdte munkáját. A konferencia természéltis bizottsága szintén állásfoglalt. Összetölt a gazdasági bizottság is, amely a kapitális kérdéssel foglalkozott. A palesztinai és siriai kerestények egy előtörése arra kérte a konferenciát, hogy részrehesen a palesztinai kerestény néppasszát erdélyi kérdések tárgyalásán. A „Temps” szerint Curson azt javasolta Imsd pasának, hogy hajlandó elismerni Törökország szuverenitását Mosul vidékén és hajlandó megfelolet kölcsohöz is juttatni Törökországot, ezzel szemben petroléumkoncessziókat kíván. A lap szerint Izmed pasa

visszatartotta az indítványt. Az orosz delegáció tizenhé: tagja Csicserinél az élén, szerdán érkezik Lausanneba.

Értékelés az erdélyi szokol-tartozások rendezésére

- Az Új Kelet tudósítójától -

Az erdélyi és bánáti kereskedők külföldi, főleg csehszlovákiai tartozásainak rendezésére a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara részéről megindított akció ma fordulópont-hoz jutott. Balás Gyula iparkamara főtitkár ma délután négy órára értekezletre hívta össze a Csehszlovákiában adós romániai kereskedőket. Hogy milyen súlyos és nagybaszegű fizetési kötelezettségek állnak fenn a romániai kereskedőknek a csehszlovákiai gyárosokkal és angol-szlovákiai szemben, arról ma délután, hogy csak a brassói és a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara körzetében tartozó kereskedők négymillió cseh koronával tartoznak. Ha a szokol árfolyamát a tevel szemben csak ötsz kurzuson számítjuk, tartozás összege huszmillió leira rug. A ma délután megtartandó értekezlet elsősorban azt a kérdést fogja tisztázni, hogy a romániai kereskedők tartozása melyik időpontban keletkezett, mert ez a kérdés rendkívül nagyfontosságú a fizetési kulcs megállapítása tekintetében.

Tudvalevő, hogy Csehszlovákiában a lebelégyeztet csehszlovák-magyar koronát 1919 február 28-án váltották be szokolra és így a fizetési kulcs megállapítása tekintetében nagy fontossággal bír, hogy a romániai kereskedők a beváltás előtt, vagy után eszközölték-e az áru megrendelését. Az érdekeltek kereskedők és a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége egy gondolják, hogy csehszlovákiai tartozások sűrűs és számémanyos rendezéséhez nem elegendő, ha a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara útján irabéli megkereséssel veszik fel a tárgyalást a hitelszövetkezetekkel, hanem szükségesnek tartják, hogy a közvetlen tárgyalások lefojtatása céljából két-háromtagu bizottság utazzék ki Csehszlovákiába. Természetes, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara akciója a csehszlovákiai tartozások rendezését illetően nem erian és nem befolyarolja az adós romániai kereskedők és a külföldi hitelszövetkezetek megindult egyéni tárgyalásokat, sem pedig a temesvári kamara álláspontját, amely az egyesség rendezás helyett az egyéni tárgyalásokat tartja célravezetőbbnek és ezen azért a ma délutáni akcióra nem is küldte el meghívóját.

A kolozsvári bajnoki sakkverseny szombati és vasárnapi fordulóján igen érdekes és izgalmos játszmák kerültek előtérbe. Dr Bródy a saivósnak védekező Tuzar ellen pompás kombinációval győzött és partit nyert. Drago is folytatta győzelmeinek sorozatát, suttal Schweitzer matolta meg. Az újmag Schwarts két győzelmet is aratott hajnal és Tóth ellen, dr Tamassy óvatos játéka azonban megadta kényesszeritve. A dr Tamassy—Boer játszama remis lett. Ugyanilyen eredményes végződtek a Gabel—Ferenczy és a Davida—dr Bródyé játszmák is. Mariczernek sikerült első győzelmet aratni az indispontat Tóth ellen. Ferago is győzött az eldöntésnél meg nem eléggő Boerrel szemben. Ferenczy legyőzte dr gróf Logothettit, Mendelsohn erőteljes játszmavezetése miatt Ferago ellen. Nagy érdeklődést váltott ki a Gabel—Mendeisoha partit, amelyet utóbbiak egy inkorrekt gyalogadóval folytattak Gabel saep hátrányadortával a maga javára döntött el a verálása most a következő: dr Bródy, Drago, dr Tamassy 3 (1), Schwarts 3, Mendelsohn, Gabel 2 es fái (1), Tuzar 2 (1), dr Bró, Davids, gróf Logothetti 1 es fái (1), Ferago 1 (2), Hajnal és Marinocer 1, Boer es Schweitzer egy fái, Tóth 0.

Értékelés

Értékelés

... és ahol a ...

... a ci- ... Bergest

... énekki- ... és ott is ...

... román bolgar ... Bukarestben ...

... és megéjt ...

... és szöveg ...

... és megéjt ...

... és megéjt ...

... és megéjt ...

Szabó Imre

HIREK

A szesziparosok Szövetségének rendkívüli közgyűlése. A szesziparosok Szövetsége tegnap délután tartotta meg rendkívüli közgyűlését a vármegyei nagytermében. A gyűlés tudomásul vette a régi vezetőség lemondását és új választóit, amelynek elnöke nagykövető Tischler Mór lett. Alnököknek Wertheimer Miksát, dr. Samlyés Hugót, Sóioun Ferencet, dr. Csali Vilmost és Mendel Jakabot választották meg. A közgyűlés egyhangúlag elhatározta Tischler elnök indítványára, hogy a Szövetség teljes autonómiájának fenntartásával lép a Gyáziparosok Szövetségébe. A Bukarestbe küldött küldöttség beszámolt utjának eredményéről. Az öttagn küldöttség illetékes fórumok előtt egy memorandumban fejtegette ki a szeszipari válság okait. A küldöttség határozott ígéretet kapott, hogy a kontingentálási rendelet megváltoztatására vonatkozó legutolsó kormányintézkedést felfüggesztik. Addig is, míg az egyeztetés minden téren meg nem történt meg a kontingentálást egész Romániában be nem veszik a belföldi fogyasztás és a gyárak termelői képességének megfelelően, addig egy régi királyi rendelet, mint az ipari szabályozásról és az erdélyi mezőgazdasági szabályozásról részlete teljesen szabaddá tessék a termelést. A gyűlés végzetével dr. Kiss Mór sokoldalú elfoglaltságára való tekintettel titkári állásáról lemondott.

Előadás Einsteinról. A Tarbut szabad lyceum szombaton, a hó 25-én rendezte a kolozsvári neológ iskola nagytermében első előadását. Felhívó értekezéskor az előadást meg kellett volna kezdeni, a terem fűzföldje és karzata már túl volt az elfogyott hallgatókkal és a később érkezők a folyosóra sorultak. László Márk ismertette a szabad lyceum célját és kifejtette a kulcstermékek kiterjesztése folyamatának fontosságát az emberi haladásra, a dolgok objektív megismerésére és a valóság és lelkiismeretességünk és igazság közötti különbséget. A tudomány nem lehet érdeklődés tárgya csupán, kell hogy lelkiismeret legyen mindazoknak, akik foglalkozni kívánnak vele. Gondolatalkalmat és gondolkodásra iustává teszi az emberi lény eredmények tudomásul vételét. A tudományos igazságokat szelvéstől pillanattól kezdve fejlődésük menetén át kell végigkísérni. Előadó a gondolkodás és vizsgálódás feltételeiről szólva, átért a kutatás egyetemesre való törekvésére, majd a mozzás lényegi jelentőségéről beszélt, a fényugarak erősítő és egymást kioltó hatásáról. Egyszerű, mindenki számára könnyen hozzáférhető módon adta elő a fényugarak mozgási egyenlet-törvényét és előkészítette hallgatóit az Einstein-elméletre, amelyet a jövő előadások során fog kimerítőbben ismertetni. A közvetlen, világos előadást feszült érdeklődéssel hallgatta a közönség, amely Kolozsvár társadalmi és szellemi életének legjobbjaitól állott. A szabad lyceum vezetősége ezúton is felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy azentúl csak jegyzet lehet belépi a hallgatóterembe. Jegyzet a Szentlélek-utca 1a alatti szerezhető.

Repülőiskolát nyitott az állam Erdélyben. Szászmedgyeről jelentik: Vasárnap nyit meg ünnepélyes keretben kőst az első erdélyi technikai repülőgépiskola tanfolyama. Eszelalomal az első román repülőnek, Aurel Visiounak és a többi hősi repülő emlékét is megünnepezték, akik a harcokban, vagy a béke napjaiban meghaltak.

Hegedűs Lóránd virággyba esett. Budapesti távirat szerint Hegedűs Lóránd volt magyar pénzügyminiszter Nemzetországban különös balcsot érte. Hegedűs, aki kimerültsége miatt hagyta abba politikai és közgazdasági működését, a Magyar

Rendezés előtt a vasárnapi munkaszünet

Meg kell védeni a zsidó érdekeket

Az Uj Kelet tudósítójától

Az ipari és kereskedelmiügyi minisztériumot, mint ismeretes, a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény revíziójának terve foglalkoztatja. A kormány illetékes tényszerű is beállítja, hogy a Romániában érvényes vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény elavult és nem felel meg a változott viszonyok követelményeinek. Az ország iparára és kereskedelmére, szóval egész gazdasági életre nagy jelentőségű kérdésben a minisztérium véleményét kért az összes kereskedelmi és iparkamarától és így a kolozsvári is. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, mielőtt álláspontját a kormányhoz közölés, érdekesnek tartotta, hogy a különböző munkaadói érdekeltségeket is meghallgassa. Véleményezésre szólította fel a Gyáziparosok Országos Szövetségét, a Munkaadók Szövetségét, a Gabona Szindikátust, a Malomszövetséget, a Faegyesületet, a Siatul Negustoreszt, az Ipari és Kereskedelmi Szövetséget, a Nyomdászszövetséget, a Szállítók Szindikátusát és a munkásszakszervezetet.

A kamara a maga részéről a teljes vasárnapi munkaszünet általános kötelezővé tételét mellett foglal állást és a vasárnapi munkaszünet hatályát kiterjeszteni kívánja az ortodox naptár szerinti május 23-ára, a függőség és az egyesülés bizalmasnak történelmi évfordulójára, valamint az áldozatiünnepkor egybeeső hétköznapjára is.

A vasárnapi munkaszünet revíziója során önkéntes ismerlet az alkoholtörvény kérdése is. Dr. Metes Péter kolozsvári prefektus már régebben díszrendű akciót indított a vasárnapi munkaszünettel kapcsolatos alkoholtörvény élelbeli teljesítésére. Törekvéseit nem koronázta siker, bár általános közvélemény, de főleg szociálpolitikai szempontból igen üdvös volna, ha a szesz italok árusítását legalább szombat éjjel 12 óráig határolják és az éjszakai árusítást megtiltják. A munkaadói érdekeltségek körében a vasárnapi munkaszünet kérdésével kapcsolatosan újabb akciót kezdeményeztek ennek az előszóban a munkásság anyagi jólétét szolgáló tilalomnak hatósági intézkedéssel való életbeléptetésére.

Hírlap jelentése szerint egy németországi szanatóriumban gyógykezelést kapott. Amikor tegnap délután egy magas földszinti ablakon kihajolt, elvesztette egyensúlyát és kinyúlt a kertbe. Az apóondó, aki a balesetet meg akarta akadályozni, magával rántotta. Hegedűs, a magyar pénzügyi szinifonák hiváló szerzője a posztához való affinitása miatt szerencsére egy virággyba esett és semmilyen komoly baja nem történt. Csak az apóondó sebesült meg.

Sonnino temetése. Rómából táviratonként az Uj Keletnek: Tegnap temették el Sonnino-t az összes politikai szervezetek részvételével. Temetésén a király képviselőin kívül Mussolini miniszterelnök is megjelent, valamint a kamara és a szenátus elnöke, számos képviselő és szenátor és az államfő utámfelűt őriát népt. meg kísérté uolés utjára.

Ma nyitják meg a lengyel parlamentet. Varsói jelentik: November huszonegyedikén ülésez az új lengyel parlament, amelynek első ülésén a lengyel köztársaság új elnökét megválasztani. Az új törvényhozó testület megalakítása után ugyancsak Pilsudski be fogja adni lemondását és csupán a hadseregben kíván maradni, mint annak legfőbb parancsnoka. Az új alkotmány kizárja, hogy valaki mind a két melő-

Az erdélyi zsidóságot a vasárnapi munkaszünet kérdésével kapcsolatosan igen közelel érdekl, hogy azok a kereskedők, akik szombaton üzleteiket zárva tartják és azok az iparok, akik munkásszünetet szombaton nem foglalkoztatják, vasárnap nyitva tartassanak, illetve dolgozhassanak. Az Uj Kelet megindulása óta állandóan felvázolva tartotta ezt a nagyjelentőségű kérdést. A Zsidó Nemzeti Szövetség pedig memorandumok útján álláspontját közölte a mindenkori kormányok illetékes tényszerűvel is.

Ismeretesek bosszúkoszánk annak részletes kifejtésével, hogy a vasárnapi kötelező munkaszünet kiterjesztése szombati kereskedőkre és iparosokra, akik a vallási törvény parancsa értelmében a szombati teljes munkaszünetet kötelesek megtartani, nem csak jelentős anyagi károsodást jelentene, de Románia egész gazdasági életére is, amelynek a zsidó termelés jelentékeny tényezője, hátrányos volna. Ádában a léhas tévonykenyészébe, amely Románia kereskedelmét és iparát az általános gazdasági konszolidáció utjánban veszteti, az állambiztonság és a nemzetgazdaság szempontjából sem lehet közömbös, hogy Románia egyik legproduktívabb részlege a vasárnapi munkaszünet általános kötelezővé tételénél két teljes munkanapot veszítsen.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara is belátta ennek fontosságát és a minden joges érdeket kielégítő megoldásra keres módozatot. De magmondul és akcióra késül az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség is, amely a múltban is már terékony működést fejtett ki a zsidóság érdekeinek megvédésére és a vasárnapi munkaszünetnek a zsidó érdekeket kielégítő megoldására felvezeti a tárgyalásokat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarával és az ipari és kereskedelmiügyi minisztériummal. Feltételezzük, hogy azok az ipari és kereskedelmi érdekeltségek, amelyeket a kamara vasárnapi munkaszünet kérdésében nyilatkoztattak se állított fel és amelyeknek tagjai között ugyancsak mindegyik zsidó vannak többségben, nem fogják figyelmen kívül hagyni a zsidó kereskedőkre és iparosokra a rendkívül fontos szempontokat és javaslatokat ennek megfelelően fogják megtenni.

Házasság. Király Rózsikát eljegyezte Lázár Henrik földbirtokos és fatermelő O.uj. (Minden külön értesítés helyett.)

Az utolsó tanuk a Landakerben. Budapesti jelentés: A Landaker per mai tárgyalásán az utolsó tanukat hallgatták ki. Szatupa alelnök, a Tiszta per volt ügyésze elmondotta, hogy Danesi a miniszter parancsának végrehajtását megtagadta. Szerinte a visszavonás nem tiszteljen nem volt, sem függetlenítés nem képezheti, mert a miniszter nem katoná, hanem politikus, aki csak katonai parancsnokság útján adhat parancsot. Utána Percelet eszedet hallgatták ki, ki Gonda tiszteljes katonai szolgálatáról, megbízhatóságáról kedvezően nyilatkozott. Végül még Kóseroghy István és Papp Istvánorvost hallgatták ki, akiknek lenyegesen vallomása után a tanúkhalgatókat lezárták és megszünték az iratok felolvasását.

Kettős betörés Kolozsváron. A rendőri sajtóiroda közlése szerint Kolozsváron tegnap éjjel kettős betörés történt. Ismeretlen tolvajok behatoltak a Király utca 25. számú ház pincéjébe, ahonnan több üveg pezsgőt,

bort és értékes gumicsöveket vittek el. A betörők átmenetileg a szomszédos falat elválasztó magav kőfalat és Zauderer postakerekedő Deák Ferenc utcai házának udvarára jutottak. Létra segítségével felmérték a padlást, ahonnan tízeser lei értékű fehérszűt lop-tak el. Munkájuk közben valaki megzavarhatta a jósliterült fogás után pessegő betörőket, akik a lopott holmi egyrészenek hátrahagyásával elmonokultak.

Az erdélyi Palesztinahivatal közleménye. Az erdélyi Palesztinahivatal a következőkkel közli: A galaci kikötőhivataltól arról értesülünk, hogy azok kívándorolni szándékozó erdélyi zsidó közelelül odafordul utlevélért, valamint a hajójegyért. Értesítünk mindenkit, hogy Palesztinába szülő vizumot kizárólag a kolozsvári angol konzulátus adhat és csak az erdélyi Palesztinahivatal hozzájárulásával. A Palesztinahivatal közelelőségének tartja, hogy Palesztinába kizárólag megbízható, jó cionistákat juttasson el, akiket zsidó lakosság és munkaadó vezet vissza a Szentföldre. A Palesztinahivatal ezért csak olyanok kérését veheti figyelembe, akik nem közelelül, hanem az erdélyi cionista helyi csoportok útján nyújtsák be irásuk a kérést és szóbelileg is csak olyanokkal tárgyal, akik a helyi csoportoktól megfelelő ajánlólévelet hoznak. A zsidó munka elkerülésére felkérjük minden érdekelteket a fentiek betartására. Erdélyi Palesztinahivatal (Cluj, Calea Reg. Fard. 48.)

Szombaton lesz a Haggiabor táncestélye. Alapok és nagyüzni előkészítés után a Haggiabor vígalmi társasága most az utolsó munkanapot végzi a klub első táncestélye érdekében. Az izlések, nem mindennapi kiállítások meghívókat már szétküldték és aki tévedésből nem kapta volna meg, forduljon a klubvezetésig bármelyik tagjához. Az előjeltek szerint Kolozsvár egész zsidó közönsége itt lesz a december második bálom, amely a Newyork-szálú összes terméke lesz. A táncot először a műsor fogja megkezdni, melynek kezében a legjobbak kolozsvári művészek fognak szerepelni.

Felhívás. A vízvezetési vízzel való ellátás akadályának megelőzése végett felhívjuk mindazokat, akiknél vízvezetési kutak, kifolyó csapok vannak, hogy azokat a téli fagyás ellen megfelelően burkolják be és az esetleges romlásokat a legrövidebb időn belül hozsák helyre. **Vízvezetési igazgatóság.**

Masaryk és Benes a párisi egyetem disz doktorai. Párisból jelentik: A párisi egyetem disz doktorokká avatta Masaryk csehszlávok közértelességi elnököt és Benes külügyminisztert. Masaryk nevében Benes vette át a díszlevelet. Az avatást nagyüzabau bankett követte, amelyen melegen ünnepelték az új disz doktorokat.

Ha Kolozsvárra jön, ne mulassza el fekeresni az Uj Kelet könyvosztályát.

Kereskedelmi Hitelia tétel R.-T. Institut Comercial de Credit S. pe A. bankhelyiségét saját házába, Piata Unirei (Főter) 20 sz. költöztette át, ahol banküzleti szeszait kibővítve, külföldi átutalásokat az összes külföldi piacokra fx vagy a napi áron legelőnyösebben és pontosan teljesít. Telefon 40 és 229. Piata Unirei 20.

Szilágyi „Triple-sec”-nek nincsen párja — az italok közt az első — a líkőrök királya.

Teddy és Olga táromvessék f. hó 25-én fellegnek esteként a Park-kávéházban. Kávéházi arak, belépődíj nincs.

Sándor
Sándor
Férfidivatkülönlegességek

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára Eladásnagyan és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

Ujabb vasuti szerencsétlenségek

Három halott és négy súlyos sebesült

Az Uj Kelet vasárnapi számában ismertettük T. a cted Constantinescu vasúti vezérigazgató körrendeletét, amelyben szigorúan megtiltja az alkalmazottnak, hogy a vasuti szerencsétlenségekről a nyilvánosságot informálják. Mi nem lepődünk meg azon, hogy a vezérigazgató urnak ez a szeszélyes rendelete sem gátolja meg a katasztrófákat, amelyek legutóbbi díszkört homály fed alattán. A szigorú rendelet ellenére szoroban hajnalban hibás váltóállítás miatt két tehervonat összeütközött. Az egyik épen indulófélben volt Erked állomásról, amikor a Brasó felől jövő másik tehervonat befutott az állomásra, amelynek bejártánál összeütközött.

Az összeütközés olyan heves volt, hogy a tehervonatok két-két mezdonya, továbbá mintegy tizenöt tehércsi teljesen porodrává tört és az epéságnak maradt kocsiknak jó része is kiskított a pályáról. A katasztrófa emberáldozatot is követelt. A mozdonyvezetők és főnök, akik a szerencsétlenséget idejében észrevették, leugráltak a vonatról. Ellenben a Brasó felől érkező tehervonat podgyásskocsijában betegesen fekvő három férfit törnyelhát a porodrává szórtott kocsi romjai közé szorított. A három halottnál négy súlyos sebesültje van a katasztrófnak. Az összeütközött mozdonyok és forgócsák körül kocsik romjai teljesen ellepték a síneket, úgy hogy az éjjeli személynokok be sem szaladhattak az állomásra, hanem a nyitott pályán várakoztak a romok eltávolításáig. A gépvázról még az éj folyamán, Brasóból pedig másnap reggelre értek segítségvonalok a szerencsétlenség sajnálatára. A katasztrófa áldozatait a segésvári kórházba szállították be.

A katasztrófánál csakhamar megjelent az erdélyi csendőrség is és jegyzőkönyvet tett fel a történetről. Bár a megfelelő vizsgálat lefolytatása nélkül annak okára nézve semmi pozitív nem lehetett megállapítani, a jegyzőkönyvet felvevő őrmester azt írta be a jegyzőkönyvbe, hogy a katasztrófaért a forgalmi hivatalok felelős, mert nem adott utasítást a váltóvezetőnek, hogy a később beérkezett vonatot melyik vágányra kell behoztatni. A szerencsétlenséget azonban kizárólag a segésvári állomásról néhány nappal előbb áthelyezett váltóvezető tudatlansága okozta, amennyiben egy segédvezetőt küldött Erkedre váltóvezetőnek.

Ujabb bukaresti hívtársink szerint tegnap reggel a temesvári gyorvonnat egy eldöntéslyen kocsija az északi pályaudvaron kigyulladt. Az utasok podgyásszékkel utazva menekültek a kocsiból, amely legett. Azt hiszik, hogy emberáldozat nincsen. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy benzinkorsó felrobbanása okozta, amely a folyosón állt. Valószínűleg egy eldobott cigarettára robbantotta fel a benzint. A két tetemző.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók kézen olyan kitűnő öltönyök, felöltők, fluruhák, mint most 1433 KATZ és MENDEL cégnél Cluj, Főútr 10 sz. Szűvetek nagy választékban

Stinnes Hugó nyilatkozik az Uj Keletnek

Rathenauhoz és a zsidósághoz való viszonyáról

— Az Uj Kelet berlini munkatársától —

Erlin, november 27. A német belpolitikai jobboldalra való áttéréssel a Hugo Stinnes befolyása alatt álló német néppárt mértékadó szerephez jutott az új kabinetben. Az Uj Kelet berlini tudósítója ezzel kapcsolatban felkereste Stinnes Hugót azzal a kérdéssel, hogy fejtsen ki a zsidó nyílvánosság előtt a zsidósághoz való viszonyát. Különböző forrásokból ugyanis olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a német nagypár fejedelemé aljában véve antiszemita érzelmű és szerény ellenessége volt a meggyilkolt Walter Rathenau-nak.

Stinnes munkatársunk kérdéseire kijelentette, hogy maga is kíváncsúnak tartja ugyan, hogy a zsidó követelmény előtt felvilágosítással szolgálhasson a zsidósághoz és Walter Rathenauhoz való viszonyáról. De ma még nehezebbé esik, különösen a Rathenauval való személyes viszonyát ismertetni s ezért felhatalmazta egyik legbelsőbb barátját, hogy a szükséges felvilágosítást megadja. Ez a Stinneshez közelálló személyiség a következőket mondotta az Uj Kelet tudósítójának:

— Stinnes és Rathenau köztársasági politikai ellenfelek voltak, de gazdasági kérdésekben is harcoltak egymással. Rathenau bizonyos mértékig a zsidóellenesség ésme hiva volt, míg Stinnes következésként hűdött a rendszer ellen. Mindemellett Stinnes már régóta szimpátiát érzett Rathenau iránt és mint ismeretes, tartózkodó viszony volt a két férfi között. Ez a két meggyőződésű ember különös kedvtelésel rendezett órákhoz tartó vitákat politikai és gazdasági problémákról és gyakran megesett, hogy ezek a beszélgetések belenyúltak a késő éjszakába.

— A köztük volt viszonyt felán egy érdekes tényvel lehetne legjobban illusztrálni. Az eset egy nappal Rathenau meggyilkolása előtt történt és még nem jutott nyilvánosságra. Amerika berlini nagykövete politikai megbecsülésére

hívta meg Walter Rathenau külügyminisztert, hogy szövegeze le a német kormány álláspontját a jóváhagyás kérdésében. Rathenau szükségessé tartotta, hogy Stinnes is meghívassa az értekezletre, aki az ő álláspontját fogja ott támogatni. Ez a két kiváló államférfi ugyanis teljesen egyetértett abban, hogy Németország semmiestre sem tud a versaillesi békeszerződésben való szemben támasztott kötelezettségeinek eleget tenni. A véleményük cs k abban tért el, hogy Rathenau szerint a fizetésképtelenség behoztatására minden esetre meg kell kísérlni a kölcsönzések teljesítését, Hago Stinnes viszont veszedelmesnek gondolta ezt a taktikát.

— Este tíz óra volt, amikor Rathenau felcsengette Stinnes az „Espia nede”-szállókai lakásán és kérte, hogy kísérje el az amerikai követséghez. Rathenau nemokára a szállókaiába ment és onnan együtt indultak az amerikai követség palotájába. A látogatás után Rathenau visszatért Stinnes a szállókaiába a egyedül autóját haza, Stinnes pedig éjjeli egy óráig maradt velem és az est eseményeiről szeretett beszámolókat kölése során erős szimpátiával beszélt Rathenau egyéniségéről. Reggel szinte elszáradt arccal Rathenau haláláról. Amikor est b jelentettem, Stinnes annyira megdöbben, amilyennek még sohasem láttam.

Stinnes belső embere aulán arról biztosította az Uj Kelet tudósítóját, hogy Stinnes soha nem is volt antiszemita, sőt egy személyi, mint politikai tekintetben nagyon közel állott sok zsidó egyéniséghez és egyiüknek sem jutott eszébe, hogy Stinnes antisemitizmussal gyantáskozt meg.

Végül a Stinneshez igen közelálló személyiség elmondotta, hogy Stinnes most nagyon exponált helyzetet tölt be Németországban és sok ellenfele, sőt ellenessége van. Azokat a híreket, amelyek szerint ellenséges viszonyban volna a zsidósággal és különösen Rathenauval, épen ezek az ellenfelei terjesztik, hogy Stinnes prentizát bizonyos körökben lerontásá,

csapat egyébe kidomborodik és a magyar fedezet sor gyengasége következtében sorozatos és erőyes támadásokat vezet. A 15. percben Kertész II. durván fantolja Svatoscht. A bíró a tizenhatos vonárol szabadrugát íél, amit Fischera bombazérel lövéssel védhetetlenül a hálóba juttat. A kiegyenlítés után mindenki a magyar csapat seikes jétét várja, ami azonban elmarad. Állandó osztrák támadások közben a 22. percben

Kapu előtti kavarodásból Kowanda a győztes gólt szerzi meg.

A magyar csapat láthatólag csak az eredmény megszerzésére törekszik. A csatásor ugyan kétszer kedvező gólhelyzetet teremt, de az osztrák kapus és hatvédek kitűnő védekezése megakadályozza a kiegyenlítést. Koppelherl berlini bíró a mérőzést elfogulatlanul vezette, de nem bizonyult éleesszeműnek a helyzetek megítélésénél. Az osztrák csapat határozottan jobb volt, az első félidő elején és a második félidő végén klasszissokkal emelkedett ki a rem. szertejáró csapatkodó magyar csapattal szemben. Az osztrák csapatban Fischera és Kowanda trógi gyorsaságukkal, Blum pedig biztos szereléseivel tűnt ki. A magyar csapatot szerencsétlenül válogatták össze. Az erős tempót nem bírta. Fogl II. — amíg meg nem sérült — kitűnő volt, a magyar csapat főerősségei mellette Blum és Hirzer voltak.

Labdarugás

Romániai eredmények. A november 16 ikára kirosolt bajnoki mérkőzéseket a kedvezőtlen időjárás miatt Nagyváradon sem tarthatták meg. Kolozsvárt, Marosvásárhelyt, Brassóban, Szatmáron és Nagyszalontán sem voltak mérkőzések.

Aradon a Vasas-vándorújjban a Glória-CFR II. csapata 2:0 (1:0) arányban legyőzte a Victoriát. Bíró: Burdán. Az eldöntéslyu bajnokságban az AAC 1:0 (1:0) arányú győzelmet aratott a Jiul felett. Az egyetlen gólt a 20. percben Abai beadásából Szabó rugta. A második félidőben az AAC egy tizenegyet nem tudott értékesíteni. Szabados I. és II. Jiul-játékosokat Bodnár bíró kiállította.

Temesvárt sportkörök hatalmas meglepetésére az Uairea 2:0 (0:1) arányban megnyerte bajnoki mérkőzését a TAC csapatával szemben. Az 5. percben Huz lökte a vezetgólt, az Uairea a második félidő 24 percben Madarász révén kiegyenlített, a 35. percben, pedig erős sürkületben, Chambrée a győztes gótot rugta. A bizonytalanul bíráskodó Schmitter a 39. percben sötéttség miatt lefújta a mérkőzést. A másodos-tályu bajnokságban a Patria 3:1 (2:0) arányban legyőzte a Politechnikumot. Bíró: dr. Haas Erich.

Katonai kormány alakul Görögországban. Athénból jelentik: Valcsinú, hogy a lenordolt Zaimis kabinete katonai kormány fogja követsni.

Németországi babak, játékaruk, sétatobotok

vizonteladónak nagy választékban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. — Ugyanitt nagy

télikeztyüraktár.

Metz S. Utódaí
Temesvár. Alapítva 1854

SPORT

Ausztria—Magyarország 2:1 (0:1)

A jubilearis osztrák—magyar világotott mérkőzésen csődöt mondott a magyar halsor. Fogl II. ka ját törté

— Az Uj Kelet budapesti tudósítójának távirati jelentése —

November 26 an ötvenedik jubilearis mérkőzéseket tartottak meg Ausztria és Magyarország válogatott csapatai. Ugyanezen a napon ünnepelte meg a Magyar Labdarugók Szövetsége fennállásának 25 éves jubileumát. Harmincezer néző előtt, ünnepi keretben zajlott le a mérkőzés, amelynek megkezdése előtt a csapatkapitányok kölcsönösen üdvözölték egymást és babérkoszorút cseréltek. A két ország futballportját a következő játékosokból összeállított válogatott csapatok reprezentálták.

Magyarország:
Kapus: Fehér. Hatvédok: Fogl II.—Vo. I. III. Fedezet sor: Kertész II.—

Tóth—Blum. Csatásor: Paulusz—Molnár—Orth—Hirzer és Weisz.

Ausztria:

Kapus: Ostricsk. Hatvédok: Blum—Beer. Fedezet sor: Geyer—Brandstätter—Kurz. Csatásor: Horeys—Fischera—Svatosch—Kowanda és Wondrak.

Heves magyar támadással kezdődik a játék és már a 2. percben Hirzer beadásából Molnár offside helyzetből gólt lö, amelyet a bíró nem íél meg. A csatás, nehéz talpon az osztrákok frontba kerülnek és sorozatos támadást vezetnek a magyar kapu ellen, amelyet Fehér bravurosan véd Fischer erős lövésétől. Fehér az arcán megsérül, de azért tovább játszik. A magyar csatásor kombinációs játékba kezd és a 22. percben Hirzer lefújásából Molnár gólt fejel. Ujrakezdés után a magyar kapu előtti kavarodás támad. A 23. percben

Fogl II. összeszedte Kowandával és karját törti.

A kitűnő hávéd kinsó fájdalmat dacára még néhány percig törötti kézzel is játszik, majd kénytelen a pályát elhagyni. A 33. percben a megsérült Fogl II. helyébe Zatykó áll be. Vátoztos mérőjűtékekkel telik el a félidő.

A második félidőben az osztrák

Rókát és más fest az Unio gőzmosoglyár Kolozsvár

Megnyilt a Frenkel áruraktár str. Aprinjocarelor (v. Gufagyár-u.) 13. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombar dob. Ritűnő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasuti vágány. Tel. 461, 290

2. sz.

KÖZGAZDASÁG

Kétezer vagon nyerscukrot vásárol az állam külföldön

Az idei cukortermelés nem elég a belföldi szükséglet fedezésére

— Az Új Kelet tudósítójától —

Bukaresti jelentés szerint a cukorrelátást hivatalnak a napokban közzétett kimutatása szerint az ezévi romániai cukortermelés defecit mutat, amennyiben kétezer vagonnal produkált kevesebbet, mint amennyi a belföldi szükséglet. A bizottság tehát gondoskodni kívánt egyrészt a cukortermelés megfelelő elosztásáról és értékesítéséről, másrészt haladéktalanul be akarja szerezni a még hiányzó kétezer vagon cukrot. Erre a célra a bizottság rendelet tervezetet készített, amelyet a minisztertanácsnak benyújtott és amely a következőket tartalmazza:

1. Racionális elosztás kerüljön a cukorrelátás terén, hogy a készlet megfelelő arányban jusson az ország egész fogyasztó közösségéhez.

2. A cukrot közvetlenül a detailsítáknak bocsátják rendelkezésére, hogy a közösség a legkisebb mennyiségekben is be tudja szerezni, ami a közvetítés nyereségeinek terheit hárítaná el a fogyasztókról.

3. Minden eszközzel megakadályozni, hogy bárki is nagy cukormennyiséget halmozzon fel.

4. Kerülni kell az egységes cukorárak állapítását meg és ezeknek az áraknak betartására szigorúan felügyelni. Az ár túllépése miatt a kereskedőket megvonják a cukor-eladási engedélyt.

5. Jól és gyorsan működő adminisztrációt szerveznek az összes cukorüregyek intézésére.

A belföldi fogyasztás számára hiányzó cukormennyiséget beszerzésére a bizottság azt ajánlotta a kormányoknak, hogy külföldön kétezer vagon nyers cukrot szerezzen és azt a hazai gyárakban teszi alkalmassá a fogyasztásra. Ezáltal olcsóbban szerzik be a külföldi cukrot és a belföldi gyárak is munkához jutnak és nem lesznek kénytelenek munkásaikat elbocsátani. Ezekután meg fogják állapítani ennek a cukornak az előállítási költségeit és minden nyereség nélkül bocsátják a belföldi fogyasztás rendelkezésére.

A cukorbizottság eme tervzetét és javaslatát nemcsak a kormány fogadta helyeslésre, de a gyárak és kereskedők is és remélhető, hogy ilyenformán ez évben a cukorrelátás nem fog fennakadást szenvedni és az árakat is megfelelő módon lehet tartani.

Belföld

(x) December 3-án tartják meg a kolozsvári kamara közgyűlését. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közgyűlését dr. Metes Péter prefektus december harmadikára hívta össze. A közgyűlésen, amelyet fél 12 órakor tartanak meg az iparkamara helyiségében, Metes prefektus beszámol a kamara új elnöksége megválasztásának jóváhagyásáról, beiktatja az új vezetőséget, felosztítja a régi kamarát, az új vezetőség avarzi a vagyonszállományt, majd megválasztják a központi, fogyeim- és

számviszálóbizottságokat, a kamara új pénztárnokát és megalakítják a Közgazdasági Tanácsot. A december harmadiki közgyűlésen választják meg a kamara új levelezőbizottságát.

(x) Nem adnak másolatot a Moszkvából evakuált értékpapirokról. Bukarestből írják: A német okkupáció idején, mint ismeretes, a román jegybank összes értékeit Moszkvában helyezték biztonságba és ezáltal a román mánások többszázmillió értékű, a jegybanknál letétbe helyezett értékpapirjai is Moszkvába kerültek, ahonnan a szovjetkormánytól mindmáig sem lehetett visszaszerezni. A minisztérium néhány hónappal ezelőtt rendeletet bocsátott ki, amely szerint az illetékes állami hivatalok másolatokat kötelesek kiállítani az értékpapirokról. Ezt a rendeletet csodálatos módon előszörban éppen a pénzügyminisztérium nem tartja be s a másolatok kiállítását megtagadja. Csak természetesen, hogy a többi állami hivatalok sem tartanak eleget eme ötalakításgondnak és az érdekelteknél megpróbálják a legnagyobb bizonytalanságot váltani. Tegnap az érdekeltek egy küldöttsége jelent meg a pénzügyminisztériumban és a másolatok kiállítását meg sürgette.

(x) A jasi mezőgazdasági kiállítás. Jasiából táviratozzák: A mezőgazdasági kiállítás bizottsága tegnap Petra Poni akadémiai tag elnöksége alatt az egyetem dísztermében gyűlést tartott. A gyűlésre Mária királyné is megjelent. Jelen voltak Constantinescu, Marzescu I. Iaculets és dr. I. Nizior miniszterek. Moldova 13 megyéjéből különböző mezőgazdasági intézmények és szervezetek is elküldték delegátusukat. A mezőgazdasági kiállítás rendező bizottság jelentést tett az eddig végzett munkálatokról.

(x) A déli iparostör felavatása. November 26-án, vasárnap aratánk fel ünnepélyes keretekben az újonnan alakult déli ipar és polgári kör új helyiségét. A déli iparostöradalom ünnepén Kolozsvárról Hovesey József, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Balázs Gyula főtitár, Caciula Miklós titkár, a kolozsvári iparostör képviselőiben pedig Hegedüs Ferenc és Jakner József iparostör voltak részt. A város műsort Hovesey József elnöknek. A cégek és a szabadipar eleven tartott tartalmas felolvasása nyitotta meg, majd Stoics László a déli iparostör elnöke, kamarai küllagot részesítették lelkes ovációban a déli iparostöradalom megszervezése érdekében kifejtett eredményes munkáját.

(x) A pénzügyminiszter előadása a pénzügyi reformokról. Bukarestből táviratozzák: Bratiann Vintila pénzügyminiszter ma, hétfőn előadást tart a kereskedelmi és iparkamarában a pénzügyi reformokról. Az előadás iránt kereskedői és ipari körökben nagy érdeklődés mutatkozik, mert a miniszter már a kez és a napokban parlament elé kerülő javaslatot fogja ismertetni.

(x) Népszerűség a román árak lexgyei trauziójában. A bernini Speditions und Schifffahrtswitung a következő felmérést közli: A lengyel kormány a napokban rendeletet bocsátott ki, amely szerint Lengyelországba átranzitált és Romániának szóló árak csak a vareói fűvámhivatalt engedélyvel továbbíthatók. Amennyiben a szállító ezt az engedélyt nem szorai be, az árát a határállomásokon visszatartják

és amennyiben hat napon belül sem mutatják fel az engedélyt, a vámilletékek tiz százalékat röjrik ki az áruira. A lengyel határállomásokon máris nagyobb tranzitárat halmoztak fel és ezért ajánlatos, ha a román kereskedők egyéb szállítási utat választanak. A német szállítók szövetségének vezetősége különben érinkezésbe lépett a lengyel gazdasági bizottsággal a sérsímes rendelet ügyében.

KONKORD

(x) Zürichi zárlat november 27-én: Berlin 6 7/8, Newyork —, Prága 17, Budapest 23, Bukarest 3.45.

(x) A cseh üzemek beszüntetése és korlátozása. Prágából jelentik: A cseh-észvähiai német szocialdemokraták indítványt tettek a parlamentben egy az üzemek beszüntetésére és korlátozására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására. Ezerint a felmondás legalább 14 napra terjedjen; felmondást, üzembeszünetet vagy korlátozást, valamint a helyi munkások megőrvíditését csak az üzem vezetésény hozzájárulásával lehetne foganatosítani. Amennyiben öt nap alatt nem tudnak meg egyezni a felek, választott bíróságnak kell döntenie.

(x) Emelkedik a jugoszláv élősertés ára. Belgrádból írják: Az utóbbi napokban a Vojvodinában és az ország más vidékein az élősertés ára jelentősen emelkedett. Nyolc nappal ezelőtt az árak még 48—54 korona körül váltakoztak élőnyiban, most azonban már 56—60 koronát is fizetnek a hízósértés kilójáért. Az áremelkedést kereskedő körökben azszal megvárásnak, hogy az utóbbi napokban több kereskedő a Vajdaságban nagyobb mennyiségű hízót szerzett vásárolt össze, amivel a már heteken át stagnáló árak ugrásszerű emelkedést idéztek elő.

(x) Lanyha a vajdasági gabonapiac. Ujvidéuről jelentik: A gabonapiac két hét óta erősen emelkedő tendenciát mutat. Aránylag nagy a rövid idő alatt 1200 tononról 1600-ra emelkedett a buza ára és a kereskedők további áremelkedést jósoltak. Ez a jóslat teljesen esdődt moadott: Két nap óta a gabonapiac az egész Vajdaságban stagnál és minden jel arra mutat, hogy az árak ha nem is rohamosan, de emi fognak. A lanyhulás az egész Vajdaságban egyszerre mutatkozott. A beszeresek piacosa a kínálást a magasabb árak következtében nagyobb mennyiségekkel jelentkezt, míg a kereslet csaknem teljesen hiányzott és így a piac szinte egészen megállt. Alig néhány vásárlás történt a következő árakon: buza 1550, morzsolt új tetapari 700, 0 és hétfő 23, kenyérvíz 20—21.

Karácsonyi cukorkák nagy választékban
LUSZTIG ÉSNUSSBÄCHER
Cluj, Calea Reg. Ferd. 31

Sport Áruház
Buda hűt és kényelmi tárgyak
Cluj, Wesseléngi-utca 16.

! Hírtételek, matricák, kártyák, levelek és postai címkék gyűjteményekben kaphatók.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hablma Zsidó Szinpad

Heti műsor

Kedd, szerda, csütörtök közlívánatra a nagy sikert elért Gólem.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat, vasárnap: Isu Rah (Premier).

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: A hollandi menyecske. (Operett-ujdonosság 10-odszor. Rendes helyárakkal. Bérletszűnetben.)

Szerda: A morfium. (Ujdonosság, 4-odszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 47. szám. A.)

Csütörtök: Hazudik a muzsikaszó. (Operett-ujdonosság, először. Premier helyárakkal. Premier bérlet 18. szám.)

Péntek: Hazudik a muzsikaszó. (Operett-ujdonosság 2-odszor. Rendes helyárakkal.)

Szombat d. u. 3-kor János vitéz. (Huszági előadás igen olcsó helyárakkal. Előadó: Kiss Ernő dr.)

Szombat este 7-kor: Hazudik a muzsikaszó. (Operett-ujdonosság, 3-adszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 48. sz. C.)

Szombat este 10-kor: Csókpirulák. (Ujdonosság, először. Premier helyárakkal. Premier bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)

Vasárnap d. u. 3-kor: A bor. (Szentgyörgyi István föllépésével. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap 7-kor: Hazudik a muzsikaszó. (Operett-ujdonosság, 4-edszor. Premier helyárakkal. Bérletszűnetben.)

Vasárnap 10-kor: Csókpirulák. (Ujdonosság 2-odszor. Premier helyárakkal.)

Hétfő: Hazudik a muzsikaszó. (Operett-ujdonosság, 5-ödször. Rendes helyárakkal.)

A színházi iroda hírei

Hazudik a muzsikaszó. Teljes zenekarral folynak már a szinpad próbák a Stephanidesz József dirigálása és Izsó Miklós rendezése mellett a Hazudik a muzsikaszó c. hangulatos, kedves új operettből, amelynek csütörtökön este lesz a premierje. A főszerepüket Kolbay Ildikó, Somogyi Emmi, Neményi, Miklósi, Dunay, Tompa Béla, Banyász István, Berky József, Réthely, Nagy Gyula fogják játszani. A Hazudik a muzsikaszó egyelőre öt egymástutáni estére van kitűzve.

A morfium. Szerdán este Hertzler izgalmas, érdekesítő új drámája, a Morfium kerül színre, melynek minden eddigi előadását szűfolt pezétör kitoró tetszése kísérte. A négyfelvonásos ujdonosság főszerepeit most is Poor Lili, Taray Ferenc, Forgács és Izsó fogják játszani. A szerda esti előadás rendes helyárakkal s rendes bérletfolyamban tartják meg.

A csókpirulák. Szombaton éjjel 10 órai kezdettel fogják bemutatni az utóbbi évek leghíresebb és legmunkáltságosabb francia bohózatát, a Csókpirulák-at. Férgeteges kacagás kísérte mindenütt ennek a kissé borsos darabnak minden jelenetét. A gall szellem és ötletesség valóságos tótagást áll benne. A darabot Izsó Miklós rendezi s a főszerepeit Szabados Piroška, Baróti Erzi, Miklósi Margit, Laczó Aranka, Fajk Rózsi, Lengyel, Forgács, Oláh Ferenc, Mihályfi, Csella, Leówey Leó fogják játszani.

MOZGÓK MŰSORA

Uránia mozgóban: kedden, szerdán a Tisziszolga, Guy De Maupassant világhírű regénye filmen.

Egyetem mozgóban: kedd, szerda Végtelenül izgalmas és szövevényes bünygi dráma, az amerikai Pathé-gyár mesterműve.

Apollo mozgóban: kedd, szerda, csütörtökön csodaszép filmátványosság! Az előkelő idegen.

Felcélós szerkesztő DR. MARTON ERZSÉB

Ható: BUDAPEST, Gyonda és kiadóvállalat Rt.

Szerkesztőségi telefonszám 297
Hírdetéseket milliméteres díjazás szerint veszel a kiadóhivatal!

Szikvizgép
üvegekkel megvétele kerestetik.
Ajánlatokat a „Déva és Vidéke” kiadóhivatalába kérjük. Déva. 5144

TUNGSRAM
Villamosági R. T.

KÖZPONTI TÉLIKERT

Uj Műsora

Kolozsvárt még nem létezett szenzáció!!

Brodie and Brodie
original song and dance duo

2 EREDELYS 2
internacionális táncművészek

3 Sisters Hortens 3

a briliánskirálynők eredeti angol ének és táncduett

„Erry“ | **Lissy Candelly**
pítancosnő | ábrándtáncosnő

! Szilágyi Juci !
felülmúlhatatlan stepp solo

Ma aréthe | **Jolanda**
angol táncával | női salongumorista

TAYOL
román salon humorista

A gazdag műsora való tekintettel az kezdete p. nban 9-30-kor az Szerpentincsa! Parkettánc!

karácsonyi occasió!

Az össze raklón lévő **Kalapot** rendkívül olcsó áron lesznek elánusitva

Meskovics Rózsika
Cluj, Unió-utca 9

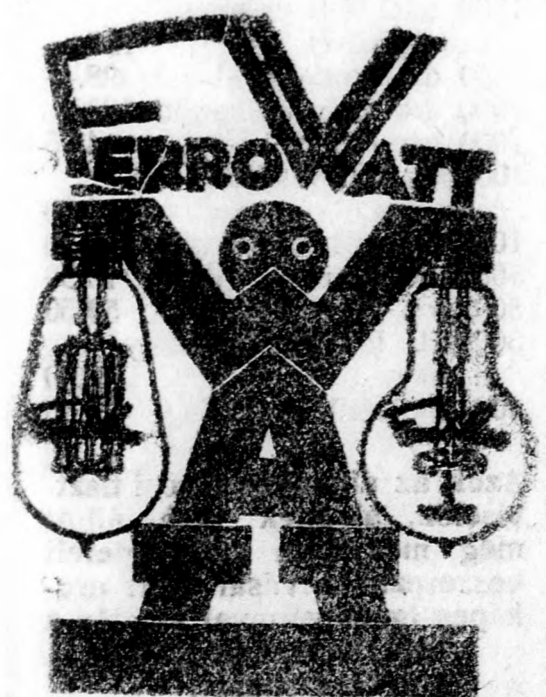
Zsák, Ponyva

Vétel 1494 Eladás
Kölesbányai Javitóműhely
Saját gépjelzésű berendezéssel.
Aibala Izsó
Timisoara - Temesvár,
II. Piata Traian (Kossuth-tér) 2. Szigonycim: Aibala, Timisoara-Fabrica.
Interurban telefon: 60 sz.

KÖSZENET

és kocsizókat azonnali szállítást vagy későbbi szállítástra előjegyezve vonaton vagy uterteremben:

Kohn Zsigmond cég
Cluj, Strada Baritru 10.
1413 Telefon 259.

A legjobb minőségű lámpa!
Ha takarékos akar lenni, csak ezen févattos lámpát használja!

MŰVÉSZI KIVITELŰ

nyomatványokat, számlákat, árjegyzékeket, üzleti levélpapírokat, esküvői és bál meghívókat, dísznyomású borítékokat stb. gyorsan és pontosan szállít a

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.
Cluj, str. Baron L. Pop 10. Telefon 879

Névjegyek rövid idő alatt készülnek!

Képes Ekek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sae-passage
Ajánlja saját készítményű servkötőit, haskötőit stb. Női és férfi övszerek nagyraktára

MODERN ÜVEGCISISZOLDA és TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u) 20. 0000000000000000 1361

készíti a legszebb tükröket és butortükröket minden méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozási Kérjen árajánlatot!

Női és férfi

elegáns kivitelben készülnek
FUCHS
BŐRHUJZEM
Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

GYAPJUIPAR

Részvénytársaság
Temesvár

ajánlja kiváló minőségű szövet, harisnya és mindennemű sport és gyapju kötszövött
0-0 árúit. 0-0

Megnyit! Megnyit!

Parkettánc
Derűs hangulat minden este a
Dacia-Barban
Cluj-Kolozsvár legdíszítgváltabb szórakozóhelye. Változatos műsor. Kifűző baritalk. 4175-1

Megnyit! Zsigmond Imre

fűszer-, gyarmatárú- és csemegekereskedése
0-0 Cluj, 0-0
Széchenyi-tér 36.

שולחן שבת Szabónyi postán
számlát melletti pontosan ezéll 1344
Wolter Már számlájára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 12-90.
Arjegyzék és חשבון kívánatra ingyen.

A legjobb CHANURA - AJÁNDÉK

Héber lotiójáték Lei 25
Moaus-Zor Chanuka-Buch 20
Por.ó 5* lei.
A kettő együtt 40 leiert megrendelhető

„Safuth“ könyvphereskedésnél
Cluj, Wesselényi és Szép-u. sarok

Fenyő és Braunfeld

világvárosi ékszerüzlete
Cluj-Kolozsvár, Főter 15. sz.

ARANY, EZÜST, DRÁGAKŐ, ÉKSZEREK ÉS MUIPARI AJANDÉKTÁRGYAKAT TELJES BIZALOMMAL VASAROLHAT

Arany, ezüst és acél órákülönlegességek. Longines, Omega, Schaffhausen órák főlerakata.
Telefon 6-43.

Ujzó bőrdőnd és táskák legjobb minőségben tagháló
Farmati bőrdőndőndő
Cluj, Str. Momotadul (Valk-u) 16.

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR

CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Szigonycim: IUVARE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.

Vesz:
legmagasabb árban mindennemű arany és ezüstöt.
Gyárt és elad:
mindennemű ékszerárut.
Vállal:
mindennemű briliáns munkákat, javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.
Fogászati arany és forrasztó.
Arany és ezüst hu-
zalok és lemezek.
Csak viszonzatellatás részére!

Uj Kelet Rönyvosztálya

Cluj, str. Baron L. Pop 10

Most érkezett könyvek!

- Magyar nyelven
- Claude Farrère: Nyugati bestiák 42.-
 - Maxim Gorkij: Egy élet regénye 25.-
 - Gyárfás Dezső: Orfeum 16.-
 - Krudy Gyula: Bukfenc 15.-
 - „Napraforgó” 35.-
 - Landsberger: Kacagi Bajazzo 30.-
 - Heinrich Maem: Diana 30.-
 - Maupassant: Holdvilág 35.-
 - Méray-Horváth Károly: A Lizzimem 10.-
 - Meyrink: A zöldáru kisérlet 30.-
 - Molnár Jenő: Amit csak ketten tudnak 18.-
 - Schumacher: Lady Hamilton szerelme 42.50
 - Lord Nelson utolsó szerelme 42.50
 - Serao Matild: A levágott kéz 42.50
 - Ewald: Szulamit kertje 8.-
 - I. Wassermann: Fuchs Renata 2 kötet, félvászonkötésben 50.-
 - Ujvári Péter: A bosszúálló Isten 32.-
 - Astarte temploma 20.-

- Német nyelven:
- Raschis: Kommentar zum Pentateuch (kötve) 120.-
 - Bergmann: Worte Moses 28.-
 - Gunkel: Die Propheten 48.-
 - Herford: Was verdankt die Welt den Pharisäern (füzve) 10.-
 - George: Moses (füzve) 16.-
 - (kötve) 22.-
 - Eliot: Daniel Deronda (kötve) 125.-

Száz leion felüli megrendelésnél öt százalék, kétázaz leion felüli megrendelésnél tíz százalék engedmény.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyeztetett díjazással szavatolunk. A legkisebb apróhirdetés díja 10 szög. A legkisebb apróhirdetés díja 10 szög. A legkisebb apróhirdetés díja 10 szög. A legkisebb apróhirdetés díja 10 szög.

Eladó férfi télikabát Bocskay-u. 5. emelet. 5149

Keresek tanítónőt (lehet tanítóképző növendék) ki heti 3-4 órával II. elemista tanulmányt tanítaná (hébert is). Jelentkezhetni délután 4-kor Egyetem u. 3. I. emelet, ajtó 2. 5148

Eladó ház. Székelyhidon (Biharmegyében) piacféren eladó egy üzl helyiségekkel bíró emeletes ház. Értekezhetni nyaront Weisz Bernátnál. 5146

Egy teljesen új e-lyem paplan és egy vitrine eladó. Megtekinthető Egyetem u. 3. I. em. 3. 5143

Német kisasszonyt keresek harmadfél éves leánykámhoz. Dr. Rapaport ügyvéd Illa, jud. Hunedoara. 5150

Bőrkereskedősegéd, ki a detailban teljesen jártas, azonnalra állást keres. Cím a kiadóban. 5151

Suche Lehrer der deutsche und hebraische Sprache, zu zwei Kinder der III-IV. elem. Klasse. Offerte an Samuel Salamon Aranyosgyéres. 5152

Városba költözni óhajtok figyelmeztetlek Mege székhelyén vas-uti fővonalon, főtéren, 1 holdas telken két fronttal eladó ház 6 szoba, (3 utcai) konyha, 2 pince, 2 kamara és mellékhelyiségek, 1 park udvar, 1 gazdasági udvar, nagy veteményes és gyümölcsös kert. Vétel esetén elfogadható. Összes butorzat is eladó. Értekezni: Cluj str. J. Maniu (Szentegyház u.) 40 I em. 5. F. V. 5137

Perfekt autószerelő, ki hajlandó egy a tavasszal Jaffába kitelepítendő autójavító műhellyel és két luxusautóval Palesztinába kimenni, közölje címét »Zsidó jövő« jellegre a kiadóban. 5134

Bocskor, mosófalp felsőbőr és szilgyártóblank

állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett Vidéki megrendéseket kis postacsomagban is eszokolok.

Vagontétnél 61 szá-
zalek kedvezmény

Sámson-borgyár
Gyulagár-utca 1. A gyorsárukereskedés szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

ÜVEGÜZLET

A helybeli és vidéki vásárlóközönség szíves figyelmébe!

Ausländer Rudolf,
a volt Ausländer Testvérek cég társtulajdonosa üveg, o-o porcellán és lámpaüzletét megnyitotta o-o

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 37 sz. alatt

ÜVEGÜZLET

Viseljen sok előnye miatt PALMA

kaucsuk cipő-sarkot és cipő-talpat

ארטוד כשר Szalámi

naponta frissen készült mindenemű felvágottak és viesli kapható.

Szalámigyár R.-T. Cluj, Malom-u 8.

Árjegyzék és **קטלוג** kívánatra ingyen. Viszonteladónak árkedvezmény Ugyanott állanak a frissen vágott liba és frissen szűrt libaszir kapható. o-o

Szőrmenagyáruhá! **Szőrmenagyáruhá!**

Mártonffy Testvérek & Co.

Sürgöncim: **Mártonffypels** Telefon 10-25

Mindenemű szőrmecek, első-rangu szőrmeárak legolcsóbb bevásárlási forrása. Ne vásároljon addig szőrmet, míg legújabb modelljeinket és szőrmeárunkat o-o meg nem tekintli. o-o

Állandó szőrmekeállítás!

Dávidovics Mór női divatterme Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34. Legújabb divat szerinti készlet készlet, kabátokat. Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 4121

ZIEGELINDUSTRIE A. G. BISTRITA

Telefon 6-53 **LIEFERT PROMPT:** Telefon 6-53

la Maurziegel, Einfache u. Doppelfazziegel, Firstziegel, Biber-schwänze eraklassige Fabrikat.

Anfragen an die Werkleitung, Bistrita oder Lloyd 690

an Fa I. NACH? Soc. in nume colectiv Cluj, Piata Cuza Voda 12

MEGNYILT Clujon a Bólyal-utóban **MEGNYILT**

Rosmann Mihály szücsműhelye

ahol minden a szakmába vágó munkát legújabb divat szerinti pontosan szabják

LEGERŐNYÖSBŐ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS Engross!

Röggő és fali-lámpák, lapos és kő-egés bedogmácsesek, lámpatestek, Táblaüveg Demyonok,

Ausländer Lejos Cluj-Kolozsvár P. M. Viteazul 89. Tel. 1. 954

Kelényi-Tóth pabaráh, konyha-csészék, hirtel-szűrt szendégél palacsok és upoharaku

Szervezett munkások és C. F. S. alkalmazottak!

Szervezett munkásoknak szak-szervezeti igazolvány alapján, vasutasoknak arcképes igazolvány ellenében

DICK JAKAB és FIA cég

december 7-ig bezárólag

nagy alkalmi vásárt rendez.

- 1000 mtr. gyermek-flanel 13.50
- 2000 mtr. női mosószövet 19.75
- 2000 mtr. angol tenisz-flanel 23.50
- 2000 mtr. fehérnemű-sifon 23.90
- 2000 mtr. elsőrendű prágai barcbet 25.90
- 1000 mtr. angol zefir, egyszínű 26.50
- 2000 mtr. sárga vászon 26.50
- 2000 mtr. I. a kelengye vászon 27.50
- 2000 mtr. I. a pepita szövet 110 cm. 33.50
- 2000 mtr. férfi gyapju szövet 140 cm. 89.50-161
- 2000 mtr. női gyapju intőeti szövetek 98.50
- 1500 mtr. férfi csikos nadrágszövet 125.-
- 1000 drb. pokróc 98.-
- 2000 drb. divatvállkendő 109.-
- 1000 pár férfi zokni 14.75
- 100 pár férfi vagy női téli harisnya 14.90
- 1000 pár női téli keztü 21.50
- 500 drb. gyermek trikó 19.50
- 500 drb. női trikóing 59.50
- 500 drb. férfi trikóing vagy nadrág 98.50
- 200 drb. férfi tenisz ing 79.50

Azok az állami és városi tisztviselők, akiknek nem állott még módjában szükségleteit beszerezni, a vásár alatt arcképes igazolvánnyal szintén a fenti kedvezményben részesülnek.

Gyógy és Gyógyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontnyvet, csontsirt, m f i r á g y á t, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb.

Vasz: csontot, száraz és vizes hnszlási, nyers és olvasztott fagyut.

Speciális hajfestő, női fodrász és manicure terem

Fodor Antal, Cluj

Calea Victoriei 2. (volt Bossuth L.-u.)

Modern hajmunkák, jutányos árak! 1284

Bőrlábszárvédő

elsőrendű anyagból fekete, barna és sárga színben 1286

Krébs János szilgyártó Cluj, Calea Regule Ferdinand 77. Kereskedőknek árkedvezmény!

Zsák HAVAS DRZSO Timisoara

Zsineg Ponyva 1874

Coron Blue (Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben. Padló sárgító, garantált minőség, legolcsóbb ár.

LUXOR szilgyártó gyár, Cluj, Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12-97. Engros engedély. 129

Szerkesztő: Cluj, Kolozsvár. L. Pop - Szerkesztő: Az Uj Szervezett munkások Kiadóhivatala Nyomda Héber ország Zs. N. Sz. A kézirat készítését iratokat nem V. év. Romo ilünk mi vallottjai, sőtétjében célpontja vajjon igazsádság dultak-e javaink szélesebb tatta tette jól tudták a kolozsv Zsidó N város sz tudták ök egész zsi nyilatkoza Erdély eg határozó Zsidó Ne legfontosa egész sz szerveze Kelet, ho mely a ny rével örkö fölött. Jól betűivel, a fegyverét így van, tak. Most napjaiban gára van nvsagos az emberi tani olyan szedelmér mulott el ujjabb és gérol besz temről kis gatókat, u utca során beri kultu a sajtó, a felejtette v megemlék lános meg csak olya gokat ha világrész szó. Most megismert hogy kikre És ha maga jó o is elmond nulságok ság az, ho gyatva a magunk e kor, ha ja Ha nem v junk ize, a hogy el k titásoknak hogy az e tudatára é zetünk: sz hónapok ó mánia teri lozsvár ne nem első tettbeérés lozsvár ut délyi város nát képező pusztítása magánvagy De jól me antiszemita indították első roham a zsidóság reit, elném ne legyen hosse és e